

и докладът за оценка на валидатора се предоставят на широката общественост за информация.

Етап 3. Одобрене от страната домакин

Пълната проектна документация заедно с доклада за оценка на валидатора на български и английски език се представят за одобрение в МОСВ. Други придружаващи документи са декларация по образец от ИП, резюме на проекта, писмо за подкрепа от община или друга институция, други документи изискани на по-ранен етап в зависимост от типа на проекта и действащото законодателство. МОСВ свиква Управляващия комитет по СИ за разглеждане на проекта. Преди заседанието на Управляващия комитет, всеки от членовете трябва да представи становището си по проекта и инициаторът да даде разяснение и отговори на въпроси ако е необходимо. Експертите от зевното СИ проверяват валидността на всички представени документи, а членовете на комитета оценяват проекта. При оценка на определен общ бал МОСВ издава Писмо за одобрение (Letter of Approval, LoA).

Най-общо критериите за оценка на проект СИ са:
- изисквания за правоспособност на фирмата инициатор
- общи критерии към проекта и документите
- допълнителни ползи от проекта - екологични, социални, финансови

Етап 4. Сключване на договор за закупуване на емисии (Emission Reduction Purchase Agreement ERPA)

Следващата стъпка е договаряне на количествата и цените на въглеродните кредити между ИП и купувача. Това по същество е търговско споразумение, в което не участва МОСВ.

Етап 5. Изпълнение и мониторинг на проекта

Сега вече може да се пристъпи към изпълнението на проекта и инсталиране на съоръженията за мониторинг. Ако в Плана за мониторинг са установени някакви допълнителни изисквания относно мониторинга, трябва да се вземат мерки и за тяхното изпълнение.

Тъй като ЕРЕ се издават за действителните емисии от проекта, ИП трябва да извършва периодичен мониторинг на намаленията на емисиите на парникови газове, постигнати от реализирания проект, в съответствие с методиката и плана за мониторинг, разработени като част от Проектната документация.

Установените чрез мониторинга намаления на емисиите на парникови газове трябва да бъдат верифицирани периодично от Верифицираща независима организация. След верификацията се издава писмено удостоверение (сертификат), че дейността по проекта е постигнала верифицираните намаления на емисиите на парникови газове. След верифицирането, правителството домакин на проекта по механизма "Съвместно изпълнение" трябва да прехвърли съответните въглеродни кредити на страната купувач.

Купувачи и цени на въглеродните кредити

Купувачите на ЕРЕ ще бъдат страни, които имат количествени задължения за намаляване на емисиите и сравнително високи разходи за постигане на това намаление на място (на обекта или в страната).

България има сключени меморандуми за разбирателство за сътрудничество по реализиране на проекти СИ със следните страни купувачи: Холандия, Австрия, Швейцария, Дания и Прототипния въглероден фонд. Подготвят се меморандуми и с други потенциални купувачи.

Актуална информация за цената на въглеродните кредити трябва да се търси от потенциалните купувачи, брокери и продавачи.

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Контакти за повече информация и консултации по въпросите на изменението на климата:

Министерство на околната среда и водите

София 1000
ул. "У. Глагстон" № 67
www.moew.government.bg

Даниела Стойчева, Национален координатор по РКОНИК
тел. 940 61 35
e-mail: dstoytcheva@moew.government.bg

Ивона Грозева, Експерт по проекти СИ и Търговия с емисии
тел. 940 61 01
e-mail: ji_grozeva@moew.government.bg

Миля Димитрова, Експерт по проекти СИ
тел. 940 61 10
e-mail: milya@moew.government.bg

Център за енергийна ефективност

София 1164
бул. "Христо Смирненски" № 1, ет. 3
тел. 963 17 14, 963 07 23, 963 21 69
eneffect@mail.orbitel.bg
www.eneffect.bg

Съвместно изпълнение

Киото механизъм

Как да разработим проект за предотвратяване на изменението на климата и да извлечем полза от получените въглеродни кредити

Danish Environmental Protection Agency
Danish Ministry of the Environment

Прегистория

През 1997 г. правителствата на близо 200 страни подписаха Протокола от Киото по проблемите на изменението на климата. Протоколът е естествено продължение на изложените в Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата идеи и принципи и ги доразработва като добавя нови задължения към тях. Най-важните акценти в Протокола са следните:

1. Развитите страни и страните с икономика в преход приеха конкретни количествени задължения за намаляване на емисиите на парникови газове;
2. Бяха създадени "Гъвкавите механизми от Киото" с цел подпомагане на развитите страни да изпълнят поетите от тях задължения и на развиващите се страни за постигане на устойчиво развитие.

Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКОНИК) бе подписана на Световната среща на високо равнище в Рио де Жанейро през 1992 г. Оттогава страните по конвенцията (държавите) се срещат ежегодно, което доведе до приемането на редица решения, най-важното от които е Протоколът от Киото (1997). Вижте www.unfccc.int

Развитите страни и страните с икономика в преход (страни от Анекс 1¹), които са ратифицирали Протокола и са приели определените им количествени цели за намаление на емисиите, могат да изпълнят поставените цели чрез комбинация от политики и мерки на национално равнище и използване на механизмите от Киото. Нивата на емисиите на всяка отделна страна ще бъдат изчислени като средна стойност за периода 2008 – 2012 г.²

Механизмите на Киото са три: "Съвместно изпълнение", "Чисто развитие" и "Международна търговия с емисии".

Както "Съвместно изпълнение", така и "Чисто развитие" са "механизми, основани на проекти", и предвиждат разработването и изпълнението на проекти за намаляване на емисиите на парникови газове съответно в развитите или развиващите се страни. За нашата страна е приложим механизмът "Съвместно изпълнение", който функционира по следния начин: Страната А е изправена пред големи разходи за намаляване на емисиите на своя територия и затова инвестира в проект, който намалява емисиите с по-малко разходи в страната Б (България или друга страна в преход). Страната А получава кредит за намаляване на емисиите (при ниски разходи), а страната Б получава чуждестранни инвестиции и модерни технологии. По този начин се изпълнява общата цел за намаляване на емисиите на парникови газове и се повишава икономическа ефективност на намалението. Не само правителствата, но и стопанските предприятия и други частни организации ще могат да участват пряко в тези проекти.

Обхванатите от Протокола от Киото парникови газове са:
- Въглероден диоксид (CO₂)
- Метан (CH₄)
- Двуазотен оксид (N₂O)
- Различни флуорни газове

"Международната търговия с емисии" предвижда търговия с намалени емисии или въглеродни кредити на международно равнище. Така страните, които ограничават или намаляват емисиите си под договорените за тях равнища, ще могат да продават свободните емисионни кредити на страни, за които е по-трудно или по-скъпо да изпълнят собствените си задължения.

Да обобщим:

Проектите за опазване на климата са традиционни проекти, които могат да създават допълнителни приходи чрез валоризация на изгодите от намаляване на въглеродните емисии. Съществуват обаче и допълнителни изисквания.

Описание на механизма "Съвместно изпълнение"

"Съвместното изпълнение" (СИ) предполага дейности по даден проект, предприети в развитите страни (Анекс 1). Реализираните от един проект по механизма "Съвместно изпълнение" намалени въглеродни емисии се наричат "Единици редуцирани емисии" (ЕРЕ) и се издават от правителството на страната домакин за първия период на задължение по Протокола от Киото (2008-2012).

Проектите по механизма "Съвместно изпълнение" следват определените процедури по едната от двете пътеки - Пътека 1 и Пътека 2.

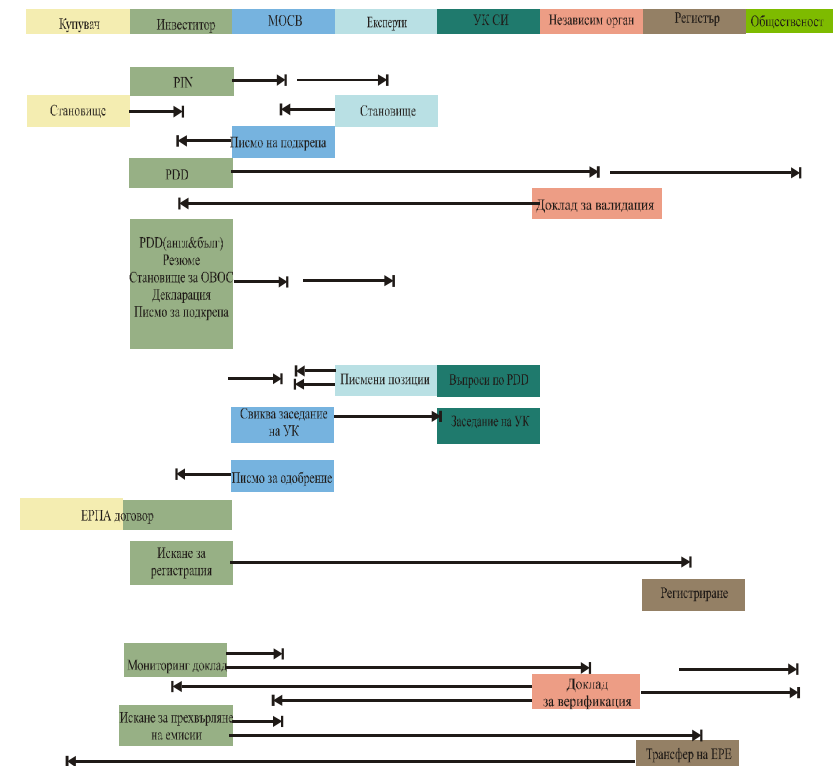
Тъй като понастоящем повечето страни не са в състояние да изпълнят всички изисквания/критерии за участие, проектите по механизма "Съвместно изпълнение" е необходимо да следват процедурите на Пътека 2, които са подобни на тези за проектите по механизма "Чисто развитие".

Процедурите по Пътека 1 се прилагат тогава, когато страната домакин отговаря на всички критерии за правоспособност за участие в механизмите на Киото. При това положение страните домакини от Анекс 1 имат право да прилагат собствени процедури за оценка на правоспособността и допълнителността на проекта. Тези процедури се очаква да бъдат по-прости в сравнение с предвидените за Пътека 2.

Процедурите по Пътека 2 се прилагат тогава, когато страната домакин не отговаря за изискванията за правоспособност. При Пътека 2 проектите се оценяват по процедури, определени от международен регулаторен орган, наречен "Надзорен комитет по СИ".

Цикъл на проект по механизма "Съвместно изпълнение"

Процедура на одобрение и изпълнение на проект по механизма "Съвместно изпълнение" в България

Етап 1. Инициране / формулиране на проекта

В началото инициаторът на проекта (ИП) трябва да определи какви възможности съществуват за реализиране на проекти по механизма "Съвместно изпълнение". Едни от най-важните изисквания към проектите са: проектът да намалява емисиите на парникови газове, да се изпълнява в страна, която е правоспособна или не, както и да е допълнителен твост намалените емисии,

постигнати чрез проекта да бъдат допълнително намаление, което не би могло да се постигне без осъществяването на съответния проект.

Важно е да се получи представа за количественото намаление на емисиите в резултат на проекта. Заедно с пазарната цена на емисионните кредити това дава представа за степента, в която допълнителното финансиране чрез механизма СИ може да допринесе за общата рентабилност на проекта. И обратно, ИП може да определи предварителна цена на емисионните кредити, която би било необходимо да се постигне, за да бъде проектът рентабилен, и да я сравни с текущите цени на пазара.

Разработване на Проектна идея (Project idea note, PIN)

След като е направено предварителното проучване за целесъобразността на проекта, ИП трябва да представи Проектна идея в предварително зададен формат от страната купувач или от МОСВ, с което да заяви намерението и желанието си да разработи проект СИ. Звено на СИ съгласува Проектната идея в съответните отдели на МОСВ, които дават своите становища по проекта. Въз основа на описаната в PIN информация за проекта и на получените становища от други експерти, правителството решава дали да подкрепи или не определен проект. Ако проектът отговаря на отговаря на всички изисквания за подкрепа и е получил положителни становища от експертите от МОСВ се издава Писмо за подкрепа (LoE – Letter of Endorsement). За да не обвързва ИП с конкретен купувач и да не се възпрепятства възможността той да договори по-добри условия с друга страна, Писмото за подкрепа се издава по принцип, а купувачът, с който са проведени първоначалните преговори, не се споменава в него.

Етап 2. Разработване на Проектна документация (Project Design Document, PDD)

Пълната проектна документация трябва да съдържа следната информация:
- Общо описание на проекта
- Оценка на допълнителността на проекта
- Методика за определяне на базов сценарий
- Методика и план на процеса на мониторинг
- Изчисления на емисиите на парникови газове по източници
- Въздействие върху околната среда
- Резюме на консултации с обществеността

Следващият етап включва изготвянето на пълната проектна документация (Project Design Document, PDD).

Базовият сценарий описва положението в случай, че проектът не бъде осъществен. След като се знае това, могат да бъдат определени

намаленията на емисиите, реализирани благодарение на проекта. Това е разликата между емисиите без проекта и емисиите в резултат на проекта за срока, към който могат да бъдат отнесени. Базовият сценарий трябва да бъде разработен по определена методика. Препоръчва се на инвеститора да потърси помощта на специализирани консултанти по въпросите на изменението на климата за определяне на базовия сценарий и разработване на плана за мониторинг.

Необходимо е и да се определи въздействието на проекта върху околната среда в съответствие с изискванията на българското законодателство.

Последната стъпка на този етап е представяне на Пълната проектна документация за оценка от Валидатор³ (независима организация), съответно акредитирана за тази цел. Валидаторът оценява дали проектът отговаря на всички изисквания за проект СИ и потвърждава намаленията на емисиите, описани в Проектната документация. Както Проектната документация, така

¹ Страните от Анекс 1 на РКОНИК представляват всички страни – членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие през 1990 г., плюс страните с икономика в преход от Централна и Източна Европа (с изключение на бивша Югославия и Албания)

² Периодът 2008 - 2012 г. е известен и като Първи период на задължение по Протокола от Киото

³ В случай че ИП иска да бъде сигурен, че ще получи подкрепа от българското правителство преди да изразходва допълнителни финансови ресурси за валидация на проекта, то той може да представи Предварителен доклад за валидация от НО. Този доклад е достъпен за издаване на Писмо за одобрение, но не отменя пълното валидиране на проекта на следващ етап.